

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

กระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัย

เอกสารประกอบการชี้แจง

เสนอ

ต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

งบประมาณ พ.ศ. 2563

สภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
1. รายนามผู้ชี้แจง	1
2. ผลการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไข	2
3. แผนการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่สำคัญ และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
4. รายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	6

1. รายนามผู้ชี้แจง

แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1.	นายแพทย์อรรถพล แก้วสัมฤทธิ์	รองอธิบดีกรมอนามัย
2.	นายแพทย์กิตติ ลาภสมบัติศิริ	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยผู้สูงอายุ
3.	ทันตแพทย์หญิงปิยะดา ประเสริฐสม	ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข

2. ผลการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไข

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด	
		ปี 2562	
		แผน	ผล
แผนงานบูรณาการสร้างความเสมอภาคเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ			
เป้าหมายการให้บริการ : ผู้สูงอายุได้รับความคุ้มครองด้านการส่งเสริมสุขภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม			
เชิงปริมาณ : จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าถึงหรือใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชน	ราย	200,000	180,821
โครงการ : โครงการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ			
เชิงปริมาณ : ผู้สูงอายุเข้าถึงนวัตกรรมบริการสุขภาพช่องปากแบบผสมผสาน	ล้านคน	5	4.49
โครงการ : โครงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อสุขภาพที่ดี			
เชิงปริมาณ : จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าถึงหรือใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชน	ราย	200,000	180,821

ในปี 2562 กรมอนามัย มีการดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการสร้างความเสมอภาคเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ 2 โครงการหลัก ดังนี้

1.โครงการบูรณาการนวัตกรรมและเทคโนโลยีการดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ กรมอนามัย ภายใต้แผนงานทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๕ ประกอบด้วยการทำงานสำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุในพื้นที่เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุดูแลตนเองได้ง่ายขึ้น ซึ่งนวัตกรรมหมายถึง นวัตกรรมบริการและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ 2) การพัฒนาระบบ กลไก ศักยภาพบุคลากร และเครือข่าย เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากแบบผสมผสาน โดยภาครัฐและเอกชน 3) การพัฒนาการสร้างเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากตนเอง ผ่านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ภาคประชาชน โดยเฉพาะชุมชนและท้องถิ่นเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเอง/ประเมินความจำเป็นของตนเองในการเข้ารับบริการ

2.โครงการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน ประกอบด้วยการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่

1) ทบทวนสถานการณ์ /พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาคีเครือข่าย และผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (Care manager) ผู้ให้การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ (Caregiver) เกิดมาตรฐานการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) แบบองค์รวมทั่วประเทศ 2) พัฒนานวัตกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน : นวัตกรรม Long Term Care (3C) 3) ส่งเสริม สนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุในเขตเมืองด้วยนวัตกรรม Application และ Digital 4) ขับเคลื่อนการดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ด้วยผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (Care manager) ผู้ให้การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ (Caregiver) ตามแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care plan) ในปี 2562 มีการอบรมผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (Care manager) จำนวน 12, 843 คน ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Caregiver) จำนวน 77,853 คน และมีการจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Care plan) จำนวน 167,118 คน มีผู้สูงอายุสุขภาพดีขึ้น : กลุ่มติดเตียงเปลี่ยนเป็นกลุ่มติดบ้าน 2,992 คน คิดเป็นร้อยละ 1.66 กลุ่มติดบ้านเปลี่ยนเป็นกลุ่มติดสังคม 7,926 คน คิดเป็นร้อยละ 4.42 5) จัดเวทีสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่นวัตกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพ ดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) จากพื้นที่ Bright Spot ได้รับการพัฒนาและขยายผล 6) พัฒนาขับเคลื่อนบูรณาการดำเนินงานในพื้นที่ต้นแบบ : ในการดูแลประชาชนผู้สูงอายุแบบผสมผสานด้าน Preventive Long Term Care, Intermediate Care in Community และ Long Term Care ในพื้นที่นำร่อง 4 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครราชสีมา เชียงใหม่ และสระบุรี

ปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานและแนวทางแก้ไข

- Care Manager บางส่วนไม่ได้อยู่ในโครงการ Long Term Care เนื่องจากมีการย้ายหน่วยงาน ลาออก ตาย
- Care Manager ขาดความรู้/ความเชี่ยวชาญด้านระเบียบพัสดุ/การเงิน

แนวทางแก้ไข 1) การประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ในการประชุมคณะกรรมการในทุกกระดับ 2) ประชุมคณะกรรมการผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข 3) ประชุม VDO Conference ระหว่างผู้บริหารส่วนกลางกับผู้รับผิดชอบงานผู้สูงอายุและกลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ของระดับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและประชุมชี้แจงขับเคลื่อนในเวทีคณะผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข 4) มีการจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานในการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่

3. แผนการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่สำคัญ และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ

แผนงาน / เป้าหมายให้บริการหน่วยงาน ตัวชี้วัดเป้าหมายให้บริการกรมอนามัย/ผลผลิต(โครงการ)/ ตัวชี้วัดผลผลิต (โครงการ)	หน่วยนับ	เป้าหมาย ปี 2563
แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย		
เป้าหมายการให้บริการ : ประชาชนอายุระหว่าง 45-59 ปี มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์		
เชิงปริมาณ : ร้อยละประชาชนอายุระหว่าง 45-59 ปี มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์	ร้อยละ	20
โครงการ : โครงการสร้างความรู้สึกรับรู้สุขภาพและส่งเสริมสุขภาพในชุมชน/สถานประกอบการ เพื่อเตรียมรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ		
เชิงปริมาณ : จำนวนประชาชนอายุระหว่าง 45-59 ปี มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์	คน	3,000,000
เป้าหมายการให้บริการ : ผู้สูงอายุมีหลักประกันทางสุขภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม		
เชิงปริมาณ : จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าถึงระบบการดูแลสุขภาพ	คน	740,000
โครงการ : โครงการสร้างสังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุ		
เชิงปริมาณ : จำนวนผู้สูงอายุที่ติดบ้านติดเตียงได้รับการดูแลสุขภาพและสังคม	คน	190,000
เชิงปริมาณ : ร้อยละผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์	ร้อยละ	60
เชิงปริมาณ : จำนวนกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้าถึง/ใช้นวัตกรรม การดูแลช่องปากในระบบบริการแบบผสมผสาน ทั้งการ ส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสภาพ	คน	400,000

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมอนามัย มีการดำเนินงาน 5 โครงการหลัก ดังนี้

1. โครงการประชารัฐร่วมใจเตรียมรองรับประชากรไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยมีแผนการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ 1) พัฒนาระบบนโยบายสาธารณะ มาตรการและกลไกบูรณาการเพื่อเตรียมรองรับประชากรไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ 2) สื่อสารขับเคลื่อนสังคมผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างสร้างสรรค์ 3) การพัฒนาขีดความสามารถให้ชุมชนท้องถิ่น จัดการตนเองด้านสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุ 4) เตรียมความพร้อมแรงงานก่อนเข้าสู่วัยเกษียณ

2. โครงการ “ชะลอชรา ชีวียืนยาว” ประจำปี 2563 มีแผนการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ 1) พัฒนาระบบ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวเชิงป้องกัน (Preventive Long - Term Care) และส่งเสริมให้มีการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น พร้อมมีการบันทึกข้อมูลวางแผน ใฝ่ระวังผู้สูงอายุในชุมชน 2) พัฒนาศักยภาพบุคลากร ในการส่งเสริม ป้องกันด้านสุขภาพ ในผู้สูงอายุทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง 3) สร้าง/พัฒนา นวัตกรรมการส่งเสริมสุขภาพ ในผู้สูงอายุที่มีภาวะเสื่อมของร่างกาย 4) ขับเคลื่อนการดำเนินงาน Health Literacy ดำเนินงานส่งเสริม ป้องกันด้านสุขภาพ ในผู้สูงอายุทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง

3. โครงการพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ ปี 2563 มีแผนการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ 1) ขับเคลื่อนการดำเนินงานพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพและพระคิลานุปัฏฐาก 2) สร้าง/พัฒนาระบบข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลสุขภาพพระสงฆ์และสามเณร 3) ขับเคลื่อนการดำเนินงาน Health Literate Temple สร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพ สำหรับพระสงฆ์และประชาชนทั่วไป

4. โครงการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว(Long Term Care) ในชุมชน ปี 2563 มีแผนการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ 1) พัฒนามาตรฐานการให้บริการและมาตรฐานผู้ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน 2) พัฒนาระบบข้อมูลส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (LTC) 3) พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะกลางในชุมชน (IMC) 4) ขับเคลื่อนมาตรฐานหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ 5) สร้างกระแสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลวัตรกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

5. โครงการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ มีแผนการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ 1) พัฒนากิจกรรม/นวัตกรรมเชิงระบบ กลไก เพื่อการเข้าถึงบริการและการเข้าถึงนวัตกรรม การดูแลช่องปาก ในการให้บริการทั้งส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟันฟู และเทคโนโลยีนวัตกรรม 2) การส่งเสริม สนับสนุนการเข้าถึงบริการ/การใช้นวัตกรรม สร้างความรู้ด้านทันตสุขภาพ ผ่านกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาชนและชุมชน 3) พัฒนาระบบดูแลครบวงจร เชื่อมโยง ตั้งแต่ภาคประชาชน สู่ระบบบริการระดับปฐมภูมิ ทติยภูมิ ตติยภูมิ ทั้งส่งต่อและรับกลับดูแลในชุมชนและให้เข้าถึงต่อเนื่อง

ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ประชาชนอายุระหว่าง 45-59 ปี มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์
- ผู้สูงอายุมีหลักประกันทางสุขภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

4. รายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

รายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ	140,114,100 บาท
เป้าหมาย : ประชากรก่อนวัยสูงอายุ (อายุ 50 -59 ปี) มีความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ	17,833,400 บาท
ตัวชี้วัด : ประชากร (อายุ 50-59 ปี) มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทุกมิติ [ล้านคน 9.2]	
แนวทางการดำเนินงาน : สร้างความรอบรู้ให้ประชากรก่อนวัยสูงอายุเตรียมความพร้อมในทุกมิติ	17,833,400 บาท
ตัวชี้วัด : ประชากรอายุ 50 – 59 ปี ได้รับความรู้และความเข้าใจก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุทุกมิติ [ร้อยละ 70]	
กระทรวงสาธารณสุข	17,833,400 บาท
กรมอนามัย	
โครงการ : โครงการสร้างความรอบรู้สุขภาพและส่งเสริมสุขภาพในชุมชน/สถานประกอบการ เพื่อเตรียมรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ	
1. งบดำเนินงาน	17,833,400 บาท
1.1 ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	17,833,400 บาท
(1) ค่าจ้างเหมาบริการ	1,655,800 บาท
(2) ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม	7,315,200 บาท
(3) ค่าใช้จ่ายในการติดตามสนับสนุนโครงการ	436,800 บาท
(4) ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเครือข่ายวิชาการ	7,693,400 บาท
(5) ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์	411,800 บาท
(6) ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมราชการ	320,400 บาท
เป้าหมาย : ผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	122,280,700 บาท
ตัวชี้วัด : ผู้สูงอายุมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น [คน 77,000]	
ตัวชี้วัด : ผู้สูงอายุเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม [คน 12,289]	
ตัวชี้วัด : ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคม [คน 11,030,287]	
แนวทางการดำเนินงาน : พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพและการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ	122,280,700 บาท
ตัวชี้วัด : ผู้สูงอายุที่เข้าถึงการบริการสุขภาพ [คน 10,462,400]	
ตัวชี้วัด : ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครองทางสังคม [คน 111,300]	

กระทรวงสาธารณสุข	122,280,700 บาท
กรมอนามัย	
โครงการ : โครงการสร้างสังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุ	
1. งบดำเนินงาน	122,280,700 บาท
1.1 ค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ	122,280,700 บาท
(1) ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พักและพาหนะ	721,200 บาท
(2) ค่าจ้างเหมาบริการ	1,350,000 บาท
(3) ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม	66,351,600 บาท
(4) ค่าใช้จ่ายในการติดตามสนับสนุนโครงการ	9,542,400 บาท
(5) ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมราชการ	2,884,300 บาท
(6) ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมรณรงค์	5,439,100 บาท
(7) ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์	500,000 บาท
(8) ค่าใช้จ่ายในการติดตามสนับสนุนโครงการ	188,200 บาท
(9) ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมราชการ	1,841,100 บาท
(10) ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเครือข่ายวิชาการ	10,869,100 บาท
(11) ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเครือข่ายวิชาการ	15,180,900 บาท
(12) วัสดุหนังสือวารสารและตำรา	7,412,800 บาท